

نشریه انجمن علمی دانشجویی علم اطلاعات و
دانش‌شناسی دانشگاه الزهرا(س)
سال بیستم، شماره ۸۹۵، تابستان ۹۹
بهاء: ۱۵۰۰ تومان
ISSN: ۱۷۳۵-۳۳۹۴

ویرژنامه روز تشكّل‌ها و مشارکت اجتماعی

دکتر محمد زره‌ساز در گفت‌و‌گو با پیک دانش:

با بی‌حالی، تنبلی و منفعت‌طلبی آنی نمی‌توان به جایگاه‌های رفیع رسید

نقش کتابخانه‌ها در توسعه جامعه

پل‌واره آینده

فهرست مطالب:

پیوند	
۲.....	حسِ حالِ خوب.....
صفحه داغ	
۳.....	دکتر محمد زره‌ساز در گفت‌و‌گو با پیک دانش: با بی‌حالی، تنبیل و منفعت‌طلبی آنی نمی‌توان به جایگاه‌های رفیع رسید.....
کافه شعر	
۴.....	سرباز.....
ریبورقستان	
۵.....	پلواهه آینده.....
پژوهشکده	
۵.....	نقش کتابخانه‌ها در توسعه جامعه.....
اینفوگرافیک	
۶.....	تشکل‌ها و مشارکت اجتماعی.....
کارتورنگار	
۷.....	تشکل اجتماعی ممنوع.....

شناختن نشریه

صاحب امتیاز:

انجمان علمی دانشجویی علم اطلاعات و دانشناسی دانشگاه الزهرا(س)

زیرنظر: اداره کل امور فرهنگی دانشگاه الزهرا(س)

مدیر مسئول: زینب محبی کلهری

zeinab.m12344321@gmail.com

سردیبیر: معصومه احمدی

masoomehahmadi14@gmail.com

هیئت تحریریه: زینب محبی کلهری، معصومه احمدی، زهرا نیک‌بخت، زهرا سادات ریحانی

ویراستار: مریم امرابی

تصویرگر: مریم عباسی

کاریکاتوریست: مبینا دربهشتی

اینفوگرافیست: فاطمه مرادی

طراح و صفحه‌آرا: مرضیه انبری

طراح لوگو: سید محمد حسین هاشمی

با تشکر از مشاوران نشریه: دکتر سعید رضایی‌شریف‌آبادی،

مریم امرابی

کارشناس نشریه: زهرا وزیری

چاپ و صحافی: دامون

لیتوگرافی: دامون

نشانی: تهران، میدان ونک، دانشگاه الزهرا (س)، ساختمان

معاونت فرهنگی-اجتماعی، اتاق نشریات.

تلفن: ۰۸۰۵۶۹۰۸

۱۹۹۳۸۹۱۱۷۶۴

و بلاگ نشریه: www.kismag.blogfa.com

کanal تلگرام و سروش: knowledge_courier@

کanal اینستاگرام نشریه: knowledge_courier@

حسِ حالِ خوب

زکود بلای جان آدمی است.

یک سرمایه ابدی درجهان وجود دارد به نام حیات.

حیات را باید ساخت و به آن پروبال داد، تا حال خوب تجربه شود.

گاهی برای ساختن‌ها نباید دنبال معیاری شگرف، سخت و فضایی بود.

بلکه خوب است پذیرش دلایل را با شیب ملایم‌تری دنبال کنیم.

سخت نمی‌شود اگر زاویه نگاهمان کمی کج شود به سمت احمد شاملو

که می‌گوید؛

«برای زیستن دو قلب لازم است

قلبی که دوست بدارد، قلبی که دوستش بدارند

قلبی که هدیه کند

قلبی که پیذیرد

قلبی که بگوید

قلبی که جواب بگوید

قلبی برای من، قلبی برای انسانی که من می‌خواهم»، چقدر

پذیرش‌ها روان‌تر می‌شود؟!

کسی چه می‌داند، از فردا روزها!

انتظار برای فردای ناماندنی شیرین است یا درک لحظه‌ها؟

ما قلبمان را سپرديم به شاملو و تعميرش کرد، اما اختيار ذهن‌مان را

باید خودمان به دست گيريم.

حال خوش سکانس‌هايش از بازي ذهن ما در همين لحظه که نامش

«حالا» است حاصل می‌شود.

روزها همه خوبند و زیبا، اگر خودمان بخواهیم.

برای نشاط، منتظرِ شروع نباشیم.

پیروز باشد

معصومه احمدی - سردبیر

صفحه پنجم

دکتر محمد زره‌ساز در گفت‌و‌گو با پیک دانش: با بی‌حالی، تنبلی و منفعت‌طلبی آنی نمی‌توان به جایگاه‌های رفیع رسید

زینب محبی‌کلهری

(دانشجویی کارشناسی رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی،

دانشگاه الزهرا، ورودی ۹۷)،

zeinab.m12344321@gmail.com

دانشجویی توансه‌اند فعالیت‌های مؤثری داشته باشند، گفت: در سال‌های گذشته ما شاهد فعالیت‌های خوبی، همانند برگزاری همایش‌های ملی دانشجویی، نشسته‌های علمی، کارگاه‌های آموزشی و سایر اقدام‌های خلاقانه دیگر از سوی انجمن‌های دانشجویی بوده‌ایم. البته این فعالیت‌ها در گذر زمان همراه با فراز و فرودهایی بوده است اما می‌توان گفت که همیشه خبرهای جالبی از انجمن‌های دانشجویی شنیده‌ایم.

محمد زره‌ساز ادامه داد: بنده نمی‌توان به طور قطع عرض کنم که نسبت مشارکت دانشجویان در این انجمن‌ها و فعالیت‌ها از گذشته تاکنون کاهش یا افزایش پیدا کرده است! در هر دوره زمانی بسته به علاقه و کیفیت دانشجویان و تشویق اساتید و پشتیبانی دانشگاه و سایر نهادهای ذیرپیش شاهد برروز و ظهور فعالیت‌های خوبی در برخی از دانشگاه‌ها بوده‌ایم. در برخی از دانشگاه‌ها همانند دانشگاه الزهرا به دلیل پشتیبانی همیشگی اعضای هیأت علمی گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی روند ثابت‌تر و پایدارتری را در فعالیت‌هایشان شاهد هستیم، همان‌طور که در سال گذشته بیستمین دوره همایش دانشجویی خود را برگزار کردند. ایشان در ادامه اظهار کرد: در برخی از دانشگاه‌های دیگر همانند دانشگاه تهران، دانشگاه علامه طباطبایی، دانشگاه خوارزمی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، دانشگاه شاهزاده شیراز، دانشگاه‌های تبریز و دانشگاه شهید چمران اهواز این فعالیت‌ها با فراز و فرودهایی همراه بوده است. در سال گذشته در کنگره پنجم متخصصان علم اطلاعات (که بنده افتخار دبیری علمی آن را

دکتر محمد زره‌ساز گفت: برای نخستین بار در دوره دانشجویی در انجمن دانشجویی تجربه سردبیری در نشریه دانشجویی دانشگاه فردوسی با عنوان «اطلاع‌رسان» را تجربه کرد. در آن زمان افراد صاحب‌نام امروزی رشته که در آن ۲۲ مرداد ماه به عنوان روز ملی تشكّل‌ها و مشارکت اجتماعی نامگذاری شده، این روز فرصتی است برای اشاعه و ترویج فرهنگ مشارکت اجتماعی از طرق گوناگون و فرهنگ‌سازی هرچه بیشتر این موضوع در عرصه‌های آموزشی، فرهنگی و اجتماعی گفت‌و‌گویی که پیش‌تر مطالعه خواهید کرد، صحبتی صمیمانه با دکتر محمد زره‌ساز عضو هیأت علمی دانشگاه خوارزمی، که پیش از این نیز به مدت هفت سال در سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی مشغول به کار بوده‌اند.

دکتر محمد زره‌ساز در ابتدای صحبت‌های خود گفت: خاطرات بسیار شیرینی از دوران دانشجویی در ذهنم به یادگار مانده است. از همان دوران دانشجویی همکاری مستمری با انجمن‌ها و تشكّل‌های دانشجویی و همچنین انجمن شاخه کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران (شاخه خراسان) داشتم. سه دوره عضو هیئت مدیره این انجمن و دو دوره نیز عضو هیئت ادامه اظهار کرد: به نظرم کار و مشارکت در فعالیت انجمن‌های علمی دانشجویی فرصة بی‌نظیری برای یادگیری و خودآزمایی کارهای دیگری غیر از درس خواندن همانند قابلیت‌ها و توانمندی‌های یک دانشجو است که با حضور در کلاس‌های رسمی دانشگاه حاصل نمی‌شود و همین نکته اهمیت این مشارکت را چند برابر می‌کند.

دکتر زره‌ساز ضمن اشاره به اینکه دانشجویان در انجمن‌های علمی و نشریات

فرصت بی‌نظیری برای یادگیری و خودآزمایی قابلیت‌ها و توانمندی‌ها

عضو هیأت علمی دانشگاه خوارزمی در ادامه اظهار کرد: به نظرم کار و مشارکت در فعالیت انجمن‌های علمی دانشجویی به بودم و هستم. در تمام دوران دانشجویی به کارهای دیگری غیر از درس خواندن همانند اشتغال به کارهای ادبی (شعر سروdon، طنز نوشتن در نشریات و رسانه‌های اجتماعی) نیز می‌پرداختم.

نتیجه بسیار درخشانی در گرو عشق به کار و قانون نشدن به استانداردهای کیفی حداقلی

نمایه دانشجویان

نقش مهم خلاقیت و روحیه ریسک‌پذیری و نوآوری

عضو هیأت علمی دانشگاه خوارزمی در ادامه گفت: در برخی مواقع یک تیم آن قدر به اصطلاح جور است که می‌توان از آن انتظار کارهای بسیار درخشانی داشت. در چنین تیمی همه اعضاء به درستی و با توجه به توانمندی‌های خود در جای درست قرار گرفته‌اند و یک مدیریت هوشمند و انسانی تمام تحولات درون و برون تیمی را برای رسیدن به مقصود زیر نظر داشته و مداخله‌های درست و به موقعی برای رسیدن به هدف دارد. در چنین تیمی خلاقیت و روحیه ریسک‌پذیری و همچین نوآوری نقش مهمی را دارد. هر گاه چنین ترکیبی در یک انجمن دانشجویی ایجاد شد یا بد انتظار داشت که کارهای درخشانی شکل بگیرد.

در پیان گفت و گود کتر محمد زره‌ساز برای دست‌اندرکاران نشریه آرزوی موفقیت و بهروزی را داشتند.

کار جدی لست و در عین جدیت احترام آنها نگه داشته و نظرات و ایده‌های آنها با اشتیاق شنیده می‌شد.

ضمن اینکه باید با توجه به توانائی‌های افراد مسئولیت‌هایی به آنها واکدار شود و افراد بی‌مسئولیت با احترام و پس از چند بار گفت و گو و در صورت تغییر ندادن رویه از جمع کنار گذاشته شوند تا روحیه و فکر دیگران را تخریب نکنند.

با بی‌حالی، تنبلی و منفعت طلبی آنی نمی‌توان به جایگاه‌های رفیع رسید

محمد زره‌ساز ادامه داد: نکته مهم دیگر آن است که باید به دانشجویان این نکته را تبیین کرد که با بی‌حالی، تنبلی و منفعت طلبی آنی نمی‌توان به جایگاه‌های

داشتم) یک نشست را به موضوع انجمن‌های علمی دانشجویی اختصاص دادیم به این امید که کمک لازم را برای ثبت و تقویت هر چه بیشتر این فعالیت‌ها داشته باشیم.

چرا انجمن؟»

عضو هیأت علمی دانشگاه خوارزمی در ادامه گفت: مزایای فعالیت در انجمن‌های علمی و نشریات دانشجویی بسیار است. خانم دکتر پازوکی در شماره ۶ نشریه الکترونیکی شناسه‌مطلبی دارند با عنوان «چرا انجمن؟» که توصیه می‌کنم همه دانشجویان عزیز آن را مطالعه کنند. ایشان در این مطلب به تفصیل و به صورت جامعی مزایای فعالیت در انجمن‌های علمی و دانشجویی را تبیین کرده‌اند. به نظر من فعالیت در انجمن به انسان حس استقلال و فرست اندیشه‌ورزی و آزمون خطرا می‌دهد و می‌تواند دانشجو را برای حضور مؤثر در بازار کار و حتی در جامعه علمی آماده و مهیا سازد.

اساتید فاقد روحیه انجمنی مواعظ زیادی جلوی پای دانشجویان گذاشته‌اند

همچنین دکتر زره‌ساز در ادامه اظهار کرد: اعضا هیأت علمی و بزرگترها نقش مهمی در جذب دانشجویان به کارهای انجمنی و گروهی دارند. تجربه نشان داده که در دانشگاه‌هایی که اساتید آن‌ها سابقه فعالیت‌های انجمنی داشته‌اند، دانشجویان بیشتری جذب فعالیت‌های انجمنی شده و کارهای بزرگی نیز در انجمن‌های دانشجویی آنها شکل گرفته و به ثمر رسیده است. اما در دانشگاه‌هایی که اساتید فاقد روحیه انجمنی و بی‌اعتقاد به این نوع فعالیت‌ها بوده‌اند مواعظ زیادی جلوی پای دانشجویان گذاشته شده و آن‌ها را از این فعالیت‌ها زده کرده‌اند.

کافه نمایه

سرباز

آخرین سرباز
باز می‌گردد از جنگ
اما
پیروز
پیروز
پیروز...

زهرا نیک‌بخت
(دانشجوی رشته علم اطلاعات
و دانش‌شناسی دانشگاه الزهرا
(س)، گرایش مطالعات آرشیوی،
وروپی ۹۷)،

zahraa.nikbakht@gmail.com

پلاره‌های آینده

پلاره‌های آینده

معصومه احمدی

(دانشجوی کارشناسی علم اطلاعات
و دانش‌شناسی، دانشگاه الزهراء،
ورودی ۹۸)،

masoomehahmadi14@gmail.com

از طریق این عرصه‌ها فرصت آزمون
و خطاهای احتمالی آینده را برای
مدیران فردا می‌کاهد، به همین منظور

رهبر معظم انقلاب در ۲۸ اردیبهشت سال
۱۳۹۹ در ارتباط تصویری با نمایندگان تشکل‌های
دانشجویی می‌فرمایند: اصرار مکرر بنده درباره
گفت و شنود با جوانان و دانشجویان برای
پیش فرض قطعی و تردید ناپذیر استوار است
که آینده ایران متعلق به جوانان است و این
فشر در آینده‌ی کوتاه یا میان مدت، بسیاری از
مدیریت‌ها و مسئولیت‌ها را بر عهده می‌گیرد،
بنابراین هر کس به آینده‌ی کشور علاقه‌مند

راهبردی درجهت بالندگی کشور فرصت دادن به جوانان
امروز از سوی مدیران امروز است و نیز همراهی آنان
در جهت کسب تجربه‌های تشكیلاتی، می‌تواند اثرگذار
در واقع می‌توان گفت یکی از گام‌های تربیت
مدیران با فردایی بهتر، و کارگزاری‌هایی
در هرچه بهتر طی شدن مسیر موفقیت باشد.

قطره قطره جمع گردد و انگهی دریا شود.
برای یک هدف بزرگ، یک اتفاق بزرگ
لازم است.

لازمه اتفاق بزرگ یک هماهنگی بزرگ
است که این هماهنگی به خودی خود
پدید نمی‌آید بلکه نیازمند تجربه‌هایی
کوچک و بزرگ در عرصه‌های مختلف است.
یکی از این عرصه‌ها می‌تواند حضور
موثر در تشکل‌های مختلف بود، در واقع
فضای تشكیلاتی فرستی است تا علاقه‌ها
و دغدغه‌ها پیدا شوند که ممکن است به
دبیال آن دغدغه‌های جدید، مسیری نو
در زندگی افراد ایجاد شود، یا ادامه مسیر
قبلی ضمن داشتن گامی مستحکم صورت
بگیرد.

بعضی تجربه‌های کسب شده جوانان امروز،

نقش کتابخانه‌ها در توسعه جامعه

پژوهشکرد:

زهراسادات ریحانی

(دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت
اطلاعات، دانشگاه قم)،

Reihanizhra250@gmail.com

امروزه اطلاعات به طور شگفتانگیزی حوزه‌های مختلف می‌شود. (محمدی، ۱۳۸۶)
بر جنبه‌های مختلف زندگی انسان با توجه به اهمیت اطلاعات، می‌توان نقش مؤثر
تأثیرگذاشته است و بسیاری از صاحب و حیانی کتابخانه‌ها و منابع اطلاعاتی به روز و
نظران معتقدند در این عصر، اطلاعات صحیح را مورد بررسی قرار داد. به این معنا که
منبع اصلی ثروت و قدرت محسوب هرچقدر کتابخانه‌ها، به عنای واقعی به محیطی
می‌شود. در واقع اطلاعات را مبدل تبدیل شوند که مراجعین در آن احساس راحتی
زغال و نفت در عصر صنعتی و زمین داشته باشند و بتوانند نقش مؤثری را در تهیه
اطلاعات مورد نیاز کشاورزی در نظر گرفته‌اند. (نوکارگزی، نارمنجی، ۱۳۹۲، ۵۵)
آن موقع است که می‌توان گفت کتابخانه‌ها در
شکل‌گیری و توسعه جامعه، مشارکت دارند. در
صورتی این امر محقق می‌شود که جامعه به
پشتسرگذاشته است، که هر یک از آن‌ها
به میزان وسیعی فرهنگ‌ها یا تمدن‌های
پیشین را محو کرده است و شیوه‌هایی از
زندگی را که پیشینیان، آن‌ها را غیرممکن
تصور می‌کردند را جایگزین کرده است. (تافلر،
۱۳۹۱)

پیش‌نیازهای لازم جهت استقرار اقتصاد دانش‌محور
آموزش، تعلیم و تربیت یا سرمایه‌گذاری در
سرمایه انسانی، سیاست‌های حمایتی دولت،
فناوری اطلاعات و ارتباطات، وجود محیط مناسب
اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و قانونی برای
انقلاب اطلاعاتی در قرون بیستم ظهور کرد و به
سرمایه‌گذاری، تولید و تجارت از جمله پیش
سرعت گسترش پیدا کرد، و جامعه صنعتی را به
نیازهای لازم جهت استقرار اقتصاد دانش‌محور
جامعه اطلاعاتی تبدیل کرد. بنابراین توسعه و
است. (مرادی، صفوی، ۱۳۹۱) از دیگر ویژگی‌ها
اطلاعات دو روی یک سکه‌اند و اطلاعات درست
می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

تشکل‌ها و مشارکت اجتماعی

واقعی کلمه در جامعه مشارکت داشته باشدند با مردم و اطلاعات به روز پیش بروند و با کمک تجهیزات و فناوری‌های نوین به تأمین نیازهای اطلاعاتی کاربرانشان بپردازند.

منابع:
نوکاریزی، محسن؛ نارمنجی، مهدی (۱۳۹۲). آشنایی با اطلاعات و ارتباطات. سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت). تهران.
تافلر، الیون (۱۳۹۱). موج سوم. ترجمه شهین دخت خوارزمی، تهران: فرهنگ نشرنو.
مرادی، مهدی (۱۳۸۶). آیا اطلاعات می‌تواند ثروت محسوب شود؟. اطلاع‌رسانی، (۱۵)، ص ۷-۲۰.
مرادی، خدیجه؛ صفوی، زبین (۱۳۹۱). بررسی نقش و جایگاه کتابخانه‌های عمومی کشورهای در حال توسعه در اقتصاد دانش محور. شمسه: شریه‌کترونیکی سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز استان‌آستان قدس رضوی، ۴(شماره ۱۵-۱۴) بهار و تابستان (۱۳۹۱)، ۱-۱۱.

به صورت مداوم ارتقا پیدا کند و مهارت‌هاییش ملی و ترویج آن؛
را جهت خلق و استفاده از دانش تطبیق دهند.
این نیروی کار برای خلق، کسب و انتشار اثربخش مشبت و اقتصادی؛
و به کارگیری دانش رایج که منجر به افزایش تعداد کتابخانه‌های عمومی و بهره‌وری کل عوامل و در نهایت افزایش رشد اقتصادی آنها و حمایت از آنها؛
زیرساخت‌های اطلاعاتی و ارتباطی در یک اقتصاد،
به دسترسی و کارآیی رایانه‌ها، تلویزیون، رادیو، تلفن و شبکه‌هایی که آنها را به یکدیگر وصل می‌نمایند، مرتبط است؛

• تقویت مراکز فرهنگی، آموزشی و به کارگیری فناوری‌های نوین در آنها؛
• افزایش سطح سواد اطلاعاتی و دیجیتالی افراد جامعه؛

• رفع شکاف دیجیتالی در جامعه؛
به طور کلی پیش‌بینی آینده کار بسیار دشواری است. اما در دهه ۱۹۷۰ میلادی لنکستر، یکی از اندیشمندان حوزه اطلاع‌رسانی مدعی بود که در پایان قرن ۲۰

ما شاهد «جامعه بی‌کاغذ» خواهیم بود و معتقد بود که کتابخانه‌ها را به افسول و از بین رفتن به شکل سنتی هستند. اما او در انتهای قرن ۲۰ حرفاً خود را پس گرفت.

(نوکاریزی، نارمنجی، ۱۳۹۲، ص ۵۵) چیزی که مشخص است این است که کتابخانه‌ها جایگاه بسیار مهم و قابل ملاحظه‌ای دارند و هرچقدر هم که تکنولوژی پیشرفت کند نه تنها از اهمیت آنها کاسته نمی‌شود بلکه روزبه‌روز به وظایف و محورهای مختلف آن افزوده می‌شود. اما نباید فراموش کنیم که این در صورتی است که کتابخانه‌ها به معنای

کشورهای در حال توسعه اقداماتی که لازم است در کشورهای در حال توسعه انجام گیرد تا سیستم اقتصادی آنها به اقتصاد دانش‌محور تبدیل گردد شامل موارد زیر است:

(مرادی، صفوی، ۱۳۹۱)

• سرمایه‌گذاری برای ارتقاء مهارت نیروی انسانی؛

• حمایت از ابداع و نوآوری؛

• توسعه زیرساخت‌ها جهت به کارگیری فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی؛

• آشنایی بدنی کارشناسی دولت با اقتصاد دانش‌محور؛

(جباری، ۱۳۸۷)

• گسترش ظرفیت یادگیری به منظور ارتقای رقابت‌های

آفتاب‌گردان

وَتَعَاوُنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالْتَّقْوَى وَلَا تَعَاوُنُوا عَلَى الإِثْمِ وَالْعَدْوَانِ

تشکل‌ها و
مشارکت اجتماعی

داشتند احساس
همه‌دردی، تعهد
وظیفه و مسئولیت
فرد در قبال جامعه
است.

شرکت فعال و
سازمان یافته افراد و
گروه‌های اجتماعی
در امور اجتماعی،
سیاسی و فرهنگی
جامعه

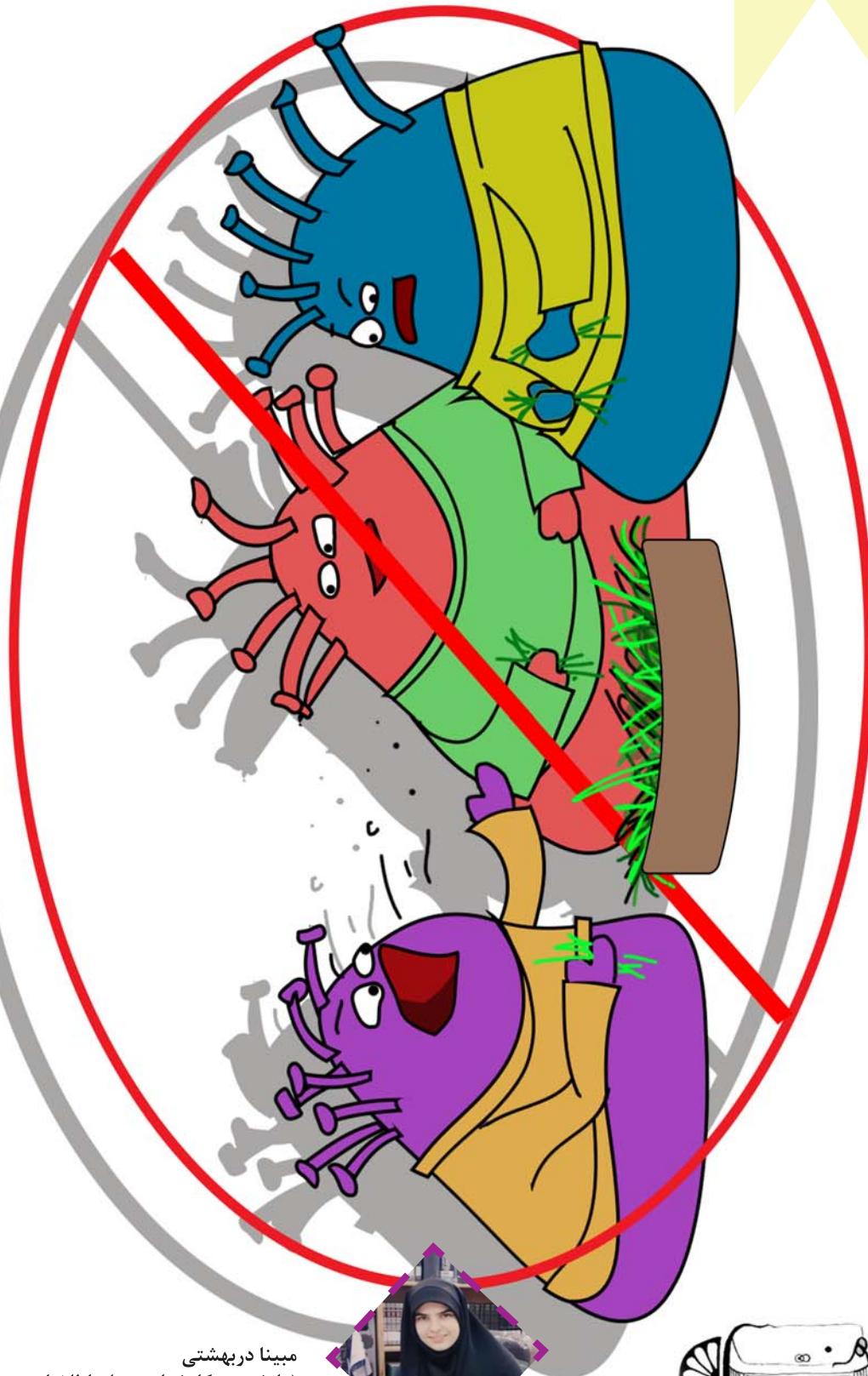
مهم ترین
عامل تداوم
حیات بشر

فرد، منافع جمعی را
بر منافع فردی خود
ترجیح می‌دهد و
نسبت به جامعه،
احساس دلبلستگی و
علقه دارد.

فاطمه مرادی
(دانشجوی کارشناسی ارشد علم
اطلاعات و دانش‌شناسی، گرایش
مدیریت اطلاعات، دانشگاه قم)،

کارتوونگار:

تا اطلاع ثانویه اینجا را مشارکت اجتماعی ممنوع

مبینا دربهشتی
(دانشجوی کارشناسی علم اطلاعات و دانش‌شناسی،
گرایش مدیریت اطلاعات، دانشگاه قم)،

mobinadarbeheshti@gmail.com